

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ఏకాదశాధికశతతమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథ ఏకాదశాధికశతతమోఽధ్యాయః

లోమశ ఉవాచ

సా తు నావ్యాశ్రమం చక్రే రాజకార్యార్థసిద్ధయే ।
సందేశాచ్ఛైవ నృపతేః స్వబుద్ధ్యా చైవ భారత ॥ 111-1॥

నానాపుష్పఫలైర్వృక్షైః కృత్రిమైరుపశోభితైః ।
నానాగుల్మలతోపేతైః స్వాదుకామఫలప్రదైః ॥ 111-2॥

అతీవ రమణీయం తద్ అతీవ చ మనోహరమ్ ।
చక్రే నావ్యాశ్రమం రమ్యమ్ అద్భుతోపమదర్శనమ్ ॥ 111-3॥

తతో నిబధ్య తాం నావమ్ ఆదూరే కాశ్యపాశ్రమాత్ ।
చారయామాస పురుషైః విహారం తస్య వై మునేః ॥ 111-4॥

తతో దుహితరం వేశ్యాం సమాధాయేతికార్యతామ్ ।
దృష్ట్వాంతరం కాశ్యపస్య ప్రాహిణోద్ బుద్ధిసమ్మతామ్ ॥ 111-5॥

సా తత్ర గత్వా కుశలా తపోనిత్యస్య సన్నిధౌ ।
ఆశ్రమం తం సమాసాద్య దదర్శ తమ్పషేః సుతమ్ ॥ 111-6॥

వేశ్యోవాచ

కచ్చిన్మునే కుశలం తాపసానాం
కచ్చిచ్చ వో మూలఫలం ప్రభూతమ్ ।
కచ్చిద్ భవాన్ రమతే చాశ్రమేఽస్మిన్
త్వాం వై ద్రష్టుం సాంప్రతమాగతాఽస్మి ॥ 111-7॥

కచ్చిత్ తపో వర్ధతే తాపసానాం
పితా చ తే కచ్చిదహీనతేజాః ।
కచ్చిత్ త్వయా ప్రీయతే చైవ విప్ర
కచ్చిత్ స్వాధ్యాయః క్రియతే చర్వశృంగ ॥ 111-8॥

ఋష్యశృంగ ఉవాచ

ఋద్ధ్యా భవాన్ జ్యోతిరివ ప్రకాశతే
మన్యే చాహం త్వామభివాదనీయమ్ ।
పాద్యం వై తే సంప్రదాస్యామి కామాద్
యథాధర్మం ఫలమూలాని చైవ ॥

॥111-9॥

కౌశ్యాం బృష్ట్యామాస్త్వ యథోపజోషం
కృష్ణాజినేనావృతాయాం సుఖాయమ్ ।
కృ చాశ్రమస్తవ కిం నామ చేదం
వ్రతం బ్రహ్మాంశ్చరసి హి దేవవత్ త్వమ్ ॥

॥111-10॥

వేశ్యోవాచ

మమాశ్రమః కాశ్యపపుత్ర రమ్యః
స్త్రియోజనం శైలమినుం పరేణ ।
తత్ర స్వధర్మో నాభివాదనం మే
న చోదకం పాద్యముపస్పృశామి ॥

॥111-11॥

భవతా నాభివాద్యోఽహమ్ అభివాద్యో భవాన్ మయా ।
వ్రతమేతాదృశం బ్రహ్మాన్ పరిష్వజ్యో భవాన్మయా ॥ ॥111-12॥

ఋష్యశృంగ ఉవాచ

ఫలాని పక్వాని దదాని తేఽహం
భల్లాతకాన్యామలకాని చైవ ।
కరూషకానీంగుదధన్వనాని
పిప్పలానాం కామకారం కురుష్వ ॥

॥111-13॥

లోమశ ఉవాచ

సా తాని సర్వాణి విసర్జయిత్వా
భక్ష్యాణ్యనర్హాణి దదౌ తతోఽస్మై ।

తాన్పశ్యశృంగాయ మహారసాని
భృశం సురూపాణి రుచిం దుదుర్హి ॥

॥111-14॥

దదౌ చ మాల్యాని సుగంధవంతి
చిత్రాణి వాసాంసి చ భానుమంతి ।
పేయాని చాగ్ర్యాణి తతో ముమోద
చిక్రీడ చైవ ప్రజహాస చైవ ॥

॥111-15॥

సా కందుకేనారమతాస్య మూలే
విభజ్యమానా ఫలితా లతేవ ।
గాత్రైశ్చ గాత్రాణి నిషేవమాణా
సమాశ్లిషచ్ఛాసకృదృశ్యశృంగమ్ ॥

॥111-16॥

సర్జానశోకాంస్తిలకాంశ్చ వృక్షాన్
సుపుష్పితానవనామ్యావభజ్య ।
విలజ్జమానేవ మదాభిభూతా
ప్రలోభయామాస సుతం మహర్షేః ॥

॥111-17॥

అథర్ఘ్నశృంగం వికృతంసమీక్ష్య
పునః పునః పీడ్య చ కాయమస్య ।
అవేక్ష్యమాణా శనకైర్లగామ
కృత్వాగ్నిహోత్రస్య తదాపదేశమ్ ॥

॥111-18॥

తస్యాం గతాయాం మదనేన మత్తః
విచేతనశ్చాభవదృశ్యశృంగః ।
తామేవ భావేన గతేన శూన్యే
వినిఃశ్వసన్నార్తరూపో బభూవ ॥

॥111-19॥

తతో ముహూర్తార్థరిపింగలాక్షః

ప్రవేష్టితో రోమభిరానఖాగ్రాత్ ।

స్వాధ్యాయవాన్ వృత్తసమాధియుక్తో

విభాండకః కాశ్యపః ప్రాదురాసీత్ ॥

॥111-20॥

సోఽపశ్యదాసీనముపేత్య పుత్రం

ధ్యాయంతమేకం విపరీతచిత్తమ్ ।

వినిఃశ్యసంతం ముహూర్తార్థదృష్టిం

విభాండకః పుత్రమువాచ దీనమ్ ॥

॥111-21॥

న కల్పింతే సమిధః కిం ను తాత

కచ్ఛిద్ధతం చాగ్నిహోత్రం త్వయాద్య ।

సునిర్లక్తం స్రుక్రువం హోమధేనుః

కచ్ఛిత్ సవత్సాద్యకృతా త్వయా చ ॥

॥111-22॥

న వై యథాపూర్వమివాసి పుత్ర

చింతాపరశ్చాసి విచేతనశ్చ ।

దీనోఽతిమాత్రం త్వమిహోద్య కిం ను

పృచ్ఛామి త్వాం క ఇహోద్వాగతోఽభూత్ ॥

॥111-23॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత తీర్థయాత్రాపర్వణి
లోమశతీర్థయాత్రాయామృష్యశృంగోపాఖ్యానే ఏకాదశాధికశతతమోఽధ్యాయః

॥111॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

